

Downton Abbey: wie wonen er nu?

Het moment waarop Highclere Castle van achter de heuvels opdoemt is magisch. Of je nu fan van de serie 'Downton Abbey' bent of niet. 'Het best bewoonde Victoriaanse landhuis in Engeland' wordt het genoemd. Bewoond ja, want in 'Downton Abbey' is het de familie Crawley die elke ochtend de donkerhouten trappen afdaald en het ontbijt nuttigt in de *dining room* waar schilderijen van Antoon van Dyck het buffet omlijsten. Anno 2019 wonen daar Lord en Lady Carnarvon.

Hun kasteel telt onder meer 200 kamers, 19 open haarden, 37 historische klokken en een reeks kroonluchters, waarvan de grootste met om precies te zijn 356 kristallen. Al driehonderd jaar is de familie eigenaar van Highclere Castle. In 2001 erfden George Herbert, 8ste graaf van Carnarvon, en zijn tweede vrouw Fiona het kasteel. Zij wonen er met hun 19-jarige zoon Edward, die volgende maand uitvliegt om te gaan studeren.

Een van de eerste dingen die de gravin destijds inpakte voor de verhuizing was een warmwaterkruik, vertelt ze: "Ik was zo bang dat ik het 's nachts koud zou krijgen, want er is geen centrale verwarming in de slaapkamers. Gelukkig viel het mee, dankzij de dikke stenen muren heeft het kasteel het hele jaar een gelijkmatige temperatuur. Samen met de oliegestookte radiatoren en warm beddengoed was het al best comfortabel in de slaapkamer."

Julian Fellowes, scriptschrijver van 'Downton Abbey', was een oude vriend van de familie en had Highclere Castle in gedachten bij het schrijven, maar eerst bekeek hij nog twintig andere landhuizen voor hij daadwerkelijk besloot er te filmen. Een van de redenen om voor dit kasteel te kiezen was de rijke collectie antieke meubels, vazen, serviezen, schilderijen, tapijten en wandbekleding. Zo hoefden veel minder rekwisieten te worden binnengesleept.

Er blijkt dan ook weinig verschil met de filmset. Vooral de salon, bibliotheek, dinerkamer en kleine zitkamer zijn meteen te herkennen. Alleen staan nu allerlei familiefoto's van de bewoners op dressoirs en tafels – op skivakantie, met kinderen en honden, met beroemde gasten. En staan er her

Sinds de serie (en nu ook film) 'Downton Abbey' zijn Britse landhuizen gewilder dan ooit. Louël de Jong bezocht afgelopen weekend de bewoners van Highclere Castle, het kasteel waar film en serie zijn opgenomen.

TEKST LOUËL DE JONG

en der knalroze en rode geraniums en begonia's, gekweekt in eigen kas. Er is geen afgesloten rechter- of linkervleugel, de graaf en gravin wonen en leven in de vertrekken waar 'Downton Abbey' is gefilmd. Wel verblijven ze soms op hun boerderij elders op het terrein, bijvoorbeeld als het kasteel open is voor het publiek.

Een trouwe stoet dienstmeisjes, butlers, lakeien, knechten, koks en tuinmannen zorgt in de film voor het immense huis en landgoed van 2000 hectare. Ze wonen op de zolderverdieping en werken vooral beneden in het gebouw. Hoe is dat nu, een eeuw verder in de tijd, in het echte leven zonder camera's? Zo'n zestig man personeel werkt tegenwoordig op het kasteel en het landgoed: hoofdbutler Luis, drie onderbutlers, huishoudsters, onderhoudspersoneel, hoveniers, een boerderijmanager en kantoorpersoneel dat zich bezighoudt met boekingen, marketing en de administratie. Een groot aantal van hen woont in cottages op het landgoed, Luis heeft als enige een appartement in het kasteel.

Was er vroeger een hele keukenbrigade, nu is er één »

Boven: een van de vele butlers in de film. Rechts: graaf George Herbert en gravin Fiona Carnarvon.

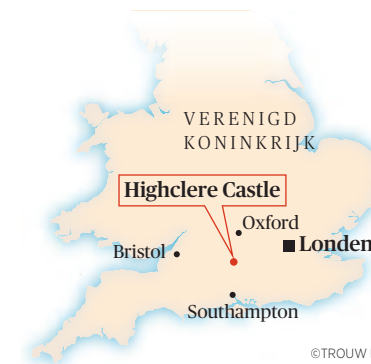
chef-kok met een aantal souschefs, al naar gelang de drukte. De huidige bewoners van Highclere Castle eten in elk geval een stuk minder uitbundig dan vroeger, toen er dagelijks exclusieve ingrediënten als kreeft en hert werden geserveerd. Wel brengt de jachtopziener – werkzaam op Highclere sinds z'n veertiende – soms nog geschoten fazant voor het diner. Grootse jachtpartijen met zelfs koninklijke gasten zijn verleden tijd. Wel wordt de hertenpopulatie goed in bedwang gehouden en zijn er nog de schapen, renpaarden en negen honden om voor te zorgen.

Volgens de Historic Houses Association (HHA) zijn Britse landhuizen nog nooit zo populair geweest als nu. Het effect van 'Downton Abbey' is enorm. Maar de historische juweeltjes gaan wel gepaard met hoge onderhoudskosten. De HHA vertegenwoordigt ruim 1600 onafhankelijke, historische huizen, kastelen en tuinen in het Verenigd Koninkrijk.

Net als de familie Crawley in de film maken de Carnarvons zich zorgen om het voortbestaan van hun landgoed, en voelen ze een grote verantwoordelijkheid het door te geven aan de volgende generatie. Terwijl de graaf met opgestroopte mouwen in z'n jeep stapt, vertelt gravin Fiona met liefde over Highclere en de zorg ervoor: "Toen we net getrouwd waren en hier kwam wonen, zijn we begonnen met de reparatie van het dak. Sindsdien zijn we aldoor bezig met repareren en restaureren en dat zal nog vele jaren duren." De boerderijen, huisjes en schuren op het landgoed hebben ook allemaal onderhoud nodig. Eigenlijk is ze vooral afspraken aan het maken met loodgieters, bouwvakkers en elektriciens. Er bestaat niet zoiets als 'een typische dag' op Highclere. "Soms sta ik met bouwhelm en fluorescerend jack op de steigers om het dak of de goot te inspecteren, dan weer hebben we een fondsenwerving voor een liefdadigheidsinstelling en draag ik een galajurk."

Net als andere bezitters van dit soort landhuizen hebben ze manieren moeten vinden om de onderhoudskosten te kunnen betalen. Het is niet precies aan te geven hoe groot de jaarlijkse kosten zijn voor Highclere, omdat op het landgoed meer dan zestig eigendommen staan die ook allemaal onderhoud vergen. Maar volgens de gravin is het zeker een miljoen pond per jaar. Vandaar dat 'Downton Abbey' hier opgenomen mocht worden en dat het landgoed in de zomermaanden geopend is voor publiek. Dat levert geld op. Ook worden er kleine bruiloften en privédinners gehouden. De tafel in de dinerkamer lijkt kleiner dan in de film, maar er passen dan ook nog twaalf tussenbladen in.

Gravin Fiona: 'Ik ben eigenlijk alleen maar afspraken aan het maken met loodgieters, bouwvakkers en elektriciens'

In het kasteel is geen wifi, die is er alleen in het bakstenen bijgebouw waar het kantoor is gevestigd

Voor Lord en Lady Carnarvon is 'Downton Abbey' hun dagelijks leven. Minder extravagant en in een ander tijdperk, maar er is eenzelfde verantwoordelijkheid voor het landgoed en respect voor de medewerkers. Zoals een assistent huismanager zegt: "Ze zijn goed voor ons. Het voelt als een grote familie." Het belbord werkt nog steeds, maar wordt niet meer gebruikt. Via telefoons en walkietalkies wordt tegenwoordig om assistentie gevraagd of overlegd. In het kasteel is geen wiferverbinding, die is er alleen in het bakstenen bijgebouw waar het kantoor is gevestigd.

"Wonen op Highclere Castle geeft me een sterk gevoel van plaats", zegt gravin Fiona. "Ik denk graag aan de staatslieden, leden van koningshuizen, wetenschappers en muzikanten die hier in de loop der jaren verbleven. Nooit krijg ik er genoeg van over het terrein en door de tuinen te lopen."

Ze zijn ook trots op het familiemotto *Ung Je Serviray*, oud-Frans voor 'Slechts één zal ik dienen'. Het motto komt op meerdere plekken terug in het steen in de buitengevel en in de dinerkamer. Wie of wat die ene is, is niet duidelijk. God? Het kasteel? Het land? De echtgenoot? Op een of andere manier past het bij de grootsheid en tegelijk bescheidenheid van deze plek en deze familie.

Airbnb

Highclere Castle opent eenmalig (op 26 november) zijn deuren voor Airbnb-gasten: airbnb.com/downtonabbey. Maximaal twee gasten voor in totaal € 169. Reserveren is mogelijk vanaf 1 oktober, 10 uur.

Te bezoeken

Highclere Castle is in de zomermaanden open voor het publiek. In 2020 is dat van 12 juli tot 8 september (niet dagelijks en tijdig reserveren). Op andere momenten van het jaar zijn er speciale openingen, zoals met Kerst en Pasen. Info: highclerecastle.co.uk.

Ander landgoed

Ongeveer 60 procent van de Britse historische huizen is open voor het publiek. Met een bezoek steun je hun voortbestaan. Kijk op: historichouses.org of nationaltrust.org.uk.

Film

De film 'Downton Abbey' draait nu in de bioscoop.

FOTO'S HIGHCLERE CASTLE